

ORDONANTA 137/31.08.2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare

Actualizata pana la data de 3.01.2009 cu modificarile si completarile aduse de ORDONANTA DE URGENTA 75/11.06.2008; DECIZIA 818/3.07.2008; DECIZIA 819/3.08.2008; DECIZIA 820/3.08.2008; DECIZIA 821/3.08.2008; DECIZIA 997/7.10.2008; DECIZIA 1.325/4.12.2008, Ordonanta Guvernului 77/2003, Legea nr. 324/2006

CAP. I Principii si definitii

ART. 1*) (1) In Romania, stat de drept, democratic si social, demnitatea omului, drepturile si libertatile cetatenilor, libera dezvoltare a personalitatii umane reprezinta valori supreme si sunt garantate de lege.

(2) Principiul egalitatii intre cetateni, al excluderii privilegiilor si discriminarii sunt garantate in special in exercitarea urmatoarelor drepturi:

- a) dreptul la un tratament egal in fata instantelor judecatoresti si a oricarui alt organ jurisdictional;
- b) dreptul la securitatea persoanei si la obtinerea protectiei statului impotriva violentelor sau maltratarilor din partea oricarui individ, grup sau institutie;
- c) drepturile politice, si anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viata publica si de a avea acces la functii si demnitati publice;
- d) drepturile civile, in special:
 - (i) dreptul la libera circulatie si la alegerea resedintei;
 - (ii) dreptul de a parasii tara si de a se intoarce in tara;
 - (iii) dreptul de a obtine si de a renunta la cetatenia romana;
 - (iv) dreptul de a se casatori si de a-si alege partenerul;
 - (v) dreptul de proprietate;
 - (vi) dreptul la mostenire;
 - (vii) dreptul la libertatea de gandire, constiinta si religie;
 - (viii) dreptul la libertatea de opinie si de exprimare;
 - (ix) dreptul la libertatea de intrunire si de asociere;
 - (x) dreptul de petitionare;
- e) drepturile economice, sociale si culturale, in special:
 - (i) dreptul la munca, la libera alegere a ocupatiei, la conditii de munca echitabile si satisfacatoare, la protectia impotriva somajului, la un salariu egal pentru munca egala, la o remuneratie echitabila si satisfacatoare;
 - (ii) dreptul de a infiinta sindicate si de a se afilia unor sindicate;
 - (iii) dreptul la locuinta;
 - (iv) dreptul la sanatate, la ingrijire medicala, la securitate sociala si la servicii sociale;
 - (v) dreptul la educatie si la pregatire profesionala;
 - (vi) dreptul de a lua parte, in conditii de egalitate, la activitati culturale si sportive;
- f) dreptul de acces la toate locurile si serviciile destinate folosintei publice.

(3) Exercitarea drepturilor enuntate in cuprinsul prezentului articol priveste persoanele aflate in situatii comparabile.

(4) Orice persoana fizica sau juridica are obligatia sa respecte principiile enuntate la alin. (2).

*) NOTA :

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 818 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 819 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 820 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 821 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Conform art. 147 din CONSTITUTIA ROMANIEI republicata in MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozitiile din legile si ordonantele in vigoare, precum si cele din regulamente, constatate ca fiind neconstitutionale, isi inceteaza efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curtii Constitutionale daca, in acest interval, Parlamentul sau Guvernul, dupa caz, nu pun de acord prevederile neconstitutionale cu dispozitiile Constitutiei. Pe durata acestui termen, dispozitiile constatate ca fiind neconstitutionale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, in intervalul 16 iulie 2008-30 august 2008, dispozitiile invocate mai sus au fost suspendate de drept, incetandu-si efectele juridice incepand cu data de 31 august 2008, intrucat legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

ART. 2 (1) Potrivit prezentei ordonante, prin discriminare se intelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta, pe baza de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, sex, orientare sexuala, varsta, handicap, boala cronica necontagioasa, infectare HIV, apartenenta la o categorie defavorizata, precum si orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrangerea, inlaturarea recunoasterii, folosintei sau exercitarii, in conditii de egalitate, a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, in domeniul politic, economic, social si cultural sau in orice alte domenii ale vietii publice.

(2) Dispozitia de a discrimina persoanele pe oricare dintre temeiurile prevazute la alin. (1) este considerata discriminare in intelesul prezentei ordonante.

(3) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonante, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajeaza anumite persoane, pe baza criteriilor prevazute la alin. (1), fata de alte persoane, in afara cazului in care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate si necesare*).

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le genereaza, favorizeaza sau defavorizeaza nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoana, un grup de persoane sau o comunitate fata de alte persoane, grupuri de persoane sau comunitati atrage raspunderea contraventionala conform prezentei ordonante, daca nu intra sub incidenta legii penale.

(5) Constitutie hartuire si se sanctioneaza contraventional orice comportament pe criteriu de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, gen, orientare sexuala, apartenenta la o categorie defavorizata, varsta, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.

(6) Orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta bazata pe doua sau mai multe criterii prevazute la alin. (1) constituie circumstanta agravanta la stabilirea raspunderii contraventionale daca una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intra sub incidenta legii penale.

(7) Constitutie victimizare si se sanctioneaza contraventional conform prezentei ordonante orice tratament advers, venit ca reactie la o plangere sau actiune in justitie cu privire la incalcarea principiului tratamentului egal si al nediscriminarii.

(8) Prevederile prezentei ordonante nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie si a dreptului la informatie.

(9) Masurile luate de autoritatile publice sau de persoanele juridice de drept privat in favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunitati, vizand asigurarea dezvoltarii lor firesti si realizarea efectiva a egalitatii de sanse a acestora in raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunitati, precum si masurile pozitive ce vizeaza protectia grupurilor defavorizate nu constituie discriminare in sensul prezentei ordonante.

(10) In intelesul prezentei ordonante, eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizeaza prin:

a) prevenirea oricaror fapte de discriminare, prin instituirea unor masuri speciale, inclusiv a unor actiuni afirmative, in vederea protectiei persoanelor defavorizate care nu se bucura de egalitatea sanselor;

b) mediere prin solutionarea pe cale amiabila a conflictelor aparute in urma savarsirii unor acte/fapte de discriminare;

c) sanctionarea comportamentului discriminatoriu prevazut in dispozitiile alin. (1)-(7).

(11) Comportamentul discriminatoriu prevazut la alin. (1)-(7) atrage raspunderea civila, contraventionala sau penala, dupa caz, in conditiile legii.

*) NOTA:

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 818 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 819 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 820 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 821 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Conform art. 147 din CONSTITUTIA ROMANIEI republicata in MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozitiile din legile si ordonantele in vigoare, precum si cele din regulamente, constatate ca fiind neconstitutionale, isi inceteaza efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curtii Constitutionale daca, in acest interval, Parlamentul sau Guvernul, dupa caz, nu pun de acord prevederile neconstitutionale cu dispozitiile Constitutiei. Pe durata acestui termen, dispozitiile constatate ca fiind neconstitutionale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, in intervalul 16 iulie 2008-30 august 2008, dispozitiile invocate mai sus au fost suspendate de drept, incetandu-si efectele juridice incepand cu data de 31 august 2008, intrucat legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

ART. 3 Dispozitiile prezentei ordonante se aplica tuturor persoanelor fizice sau juridice, publice sau private, precum si institutiilor publice cu atributii in ceea ce priveste:

a) conditiile de incadrare in munca, criteriile si conditiile de recrutare, selectare si promovare, accesul la toate formele si nivelurile de orientare, formare si perfectionare profesionala;

b) protectia si securitatea sociala;

c) serviciile publice sau alte servicii, accesul la bunuri si facilitati;

d) sistemul educational;

e) asigurarea libertatii de circulatie;

f) asigurarea linistii si ordinii publice;

g) alte domenii ale vietii sociale.

ART. 4 In intelesul prezentei ordonante, categorie defavorizata este acea categorie de persoane care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor datorita diferentelor identitare fata de majoritate, fie se confrunta cu un comportament de respingere si marginalizare.

CAP. II Dispozitii speciale

SECTIUNEA I: Egalitatea in activitatea economica si in materie de angajare si profesie

ART. 5 Constitutie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea participarii la o activitate economica a unei persoane ori a alegerii sau exercitarii libere a unei profesii de apartenenta sa la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuala, de varsta sau de apartenenta sa la o categorie defavorizata.

ART. 6 Constitutie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea unei persoane pentru motivul ca apartine unei anumite rase, nationalitati, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia, intr-un raport de munca si protectie sociala, cu exceptia cazurilor prevazute de lege, manifestata in urmatoarele domenii:

a) incheierea, suspendarea, modificarea sau incetarea raportului de munca;

b) stabilirea si modificarea atributiilor de serviciu, locului de munca sau a salariului;

c) acordarea altor drepturi sociale decat cele reprezentand salariul;

d) formarea, perfectionarea, reconversia si promovarea profesionala;

e) aplicarea masurilor disciplinare;

f) dreptul de aderare la sindicat si accesul la facilitatile acordate de acesta;

g) orice alte conditii de prestare a muncii, potrivit legislatiei in vigoare.

ART. 7 (1) Constitutie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja in munca o persoana pentru motivul ca aceasta apartine unei anumite rase, nationalitati, etnii, religii, categorii

sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia, cu exceptia cazurilor prevazute de lege.

(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea ocuparii unui post prin anunt sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenenta la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, de varsta, de sexul sau orientarea sexuala, respectiv de convingerile candidatilor, cu exceptia situatiei prevazute la art. 2 alin. (9).

(3) Persoanele fizice si juridice cu atributii in medierea si repartizarea in munca vor aplica un tratament egal tuturor celor aflati in cautarea unui loc de munca, vor asigura tuturor persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca accesul liber si egal la consultarea cererii si ofertei de pe piata muncii, la consultanta cu privire la posibilitatile de ocupare a unui loc de munca si de obtinere a unei calificari si vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajatilor. Angajatorii vor asigura confidentialitatea datelor privitoare la rasa, nationalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuala sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate in cautarea unui loc de munca.

ART. 8 Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea angajatilor de catre angajatori, in raport cu prestatiile sociale acordate, din cauza apartenentei angajatilor la o anumita rasa, nationalitate, origine etnica, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata ori pe baza varstei, sexului, orientarii sexuale sau convingerilor promovate de ei.

ART. 9 Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerintelor ocupationale in domeniul respectiv, atat timp cat refuzul nu constituie un act de discriminare in sensul prezentei ordonante, iar aceste masuri sunt justificate obiectiv de un scop legitim si metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare.

SECTIUNEA a II-a Accesul la serviciile publice administrative si juridice, de sanatate, la alte servicii, bunuri si facilitati

ART. 10 Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, daca fapta nu intra sub incidenta legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenentei acestora ori a persoanelor care administreaza persoana juridica la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza prin:

- a) refuzarea acordarii serviciilor publice administrative si juridice;
- b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sanatate publica - alegerea medicului de familie, asistenta medicala, asigurarile de sanatate, serviciile de urgenta sau alte servicii de sanatate;
- c) refuzul de a vinde sau de a inchiria un teren sau imobil cu destinatie de locuinta, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;
- d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a incheia orice alt tip de contract, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee si expozitii, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alti prestatori de servicii, indiferent daca sunt in proprietate privata ori publica, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport in comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace -, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

h) refuzarea acordarii pentru o persoana sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilitati.

SECTIUNEA a III-a: Accesul la educatie

ART. 11 (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educatie de stat sau privat, la orice forma, grad si nivel, din cauza apartenentei acestora la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederile alin. (1) se aplica tuturor fazelor sau etapelor din sistemul educational, inclusiv la admiterea sau la inscrierea in unitatile ori institutiile de invatamant si la evaluarea ori examinarea cunostintelor.

(3) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, solicitarea unor declaratii doveditoare ale apartenentei acelei persoane sau acelui grup la o anumita etnie, care sa conditioneze accesul unei persoane sau unui grup de persoane la educatie in limba materna. Exceptie face situatia in care in invatamantul liceal si universitar candidatii concureaza pe locuri special acordate pentru o anumita minoritate si se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizatii legal constituite a minoritatii respective, a apartenentei la aceasta minoritate.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant de a refuza inscrierea sau admiterea unei persoane ale carei cunostinte ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau conditiilor de inscriere cerute pentru accesul in institutia respectiva, atat timp cat refuzul nu este determinat de apartenenta persoanei in cauza la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia.

(5) Prevederile alin. (1) si (2) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant pentru pregatirea personalului de cult de a refuza inscrierea unei persoane al carei statut confesional nu corespunde conditiilor stabilite pentru accesul in institutia respectiva.

(6) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice ingradiri pe criteriile de apartenenta la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata in procesul de infiintare si de acreditare a institutiilor de invatamant infiintate in cadrul legislativ in vigoare.

SECTIUNEA a IV-a: Libertatea de circulatie, dreptul la libera alegere a domiciliului si accesul in locurile publice

ART. 12 (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice actiuni constand in amenintari, constrangeri, folosirea fortei sau orice alte mijloace de asimilare, stramutare sau colonizare de persoane, in scopul modificarii compozitiei etnice, rasiale sau sociale a unei zone a tarii sau a unei localitati.

(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament constand in determinarea parasirii domiciliului, in deportare sau in ingreunarea conditiilor de viata si de trai cu scopul de a se ajunge la renuntarea la domiciliul traditional al unei persoane sau al unui grup de persoane apartinand unei anumite rase, nationalitati, etnii sau religii, respectiv al unei comunitati, fara acordul acestora. Constituie o incalcare a prevederilor prezentei ordonante atat obligarea unui grup de persoane aflate in minoritate de a parasi localitatea, aria sau zonele in care locuieste, cat si obligarea unui grup de persoane apartinand majoritatii de a se stabili in localitati, arii sau zone locuite de o populatie apartinand minoritatilor nationale.

ART. 13 (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil din cauza apartenentei acestuia la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretata in sensul restrangerii dreptului autoritatilor de punere in aplicare a planurilor de sistematizare si amenajare a teritoriului, atat timp cat mutarea se face in conditiile legii, iar masura luata nu este determinata de apartenenta persoanei sau a grupului de persoane in cauza la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acestora.

ART. 14 Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane in locurile publice din cauza apartenentei acestora la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la oricare alta categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

SECTIUNEA a V-a Dreptul la demnitatea personala

ART. 15 Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, daca fapta nu intra sub incidenta legii penale, orice comportament manifestat in public, avand caracter de propaganda nationalist-sovina, de instigare la ura rasiala sau nationala, ori acel comportament care are ca scop sau vizeaza atingerea demnitatii ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, indreptat impotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunitati si legat de apartenenta acestora la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuala a acestuia.

SECTIUNEA a VI-a Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii

ORDONANTA 137/31.08.2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare - actualizata pana la 31.01.2009

ART. 16 Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, denumit in continuare Consiliul, este autoritatea de stat in domeniul discriminarii, autonoma, cu personalitate juridica, aflata sub control parlamentar si totodata garant al respectarii si aplicarii principiului nediscriminarii, in conformitate cu legislatia interna in vigoare si cu documentele internationale la care Romania este parte.

ART. 17 In exercitarea atributiilor sale, Consiliul isi desfasoara activitatea in mod independent, fara ca aceasta sa fie ingradita sau influentata de catre alte institutii ori autoritati publice.

ART. 18 (1) Consiliul este responsabil cu aplicarea si controlul respectarii prevederilor prezentei legi in domeniul sau de activitate, precum si in ceea ce priveste armonizarea dispozitiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminarii.

(2) Consiliul elaboreaza si aplica politici publice in materia nediscriminarii. In acest sens, Consiliul va consulta autoritatile publice, organizatiile neguvernamentale, sindicatelor si alte entitati legale care urmaresc protectia drepturilor omului sau care au un interes legitim in combaterea discriminarii.

ART. 19 (1) In vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul isi exercita atributiile in urmatoarele domenii:

- a) prevenirea faptelor de discriminare;
- b) medierea faptelor de discriminare;
- c) investigarea, constatarea si sanctionarea faptelor de discriminare;
- d) monitorizarea cazurilor de discriminare;
- e) acordarea de asistenta de specialitate victimelor discriminarii.

(2) Consiliul isi exercita competentele la sesizarea unei persoane fizice sau juridice ori din oficiu.

(3) Sesizarile avand ca obiect masurile legislative adoptate in contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar nu intra in competenta de solutionare a Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii.

ART. 20 (1) Persoana care se considera discriminata poate sesiza Consiliul in termen de un an de la data savarsirii faptei sau de la data la care putea sa ia cunostinta de savarsirea ei.

(2) Consiliul solutioneaza sesizarea prin hotarare a Colegiului director prevazut la art. 23 alin. (1).

(3) Prin cererea introdusa potrivit alin. (1), persoana care se considera discriminata are dreptul sa solicite inlaturarea consecintelor faptelor discriminatorii si restabilirea situatiei anterioare discriminarii*).

(4) Colegiul director al Consiliului dispune masurile specifice constatarii existentei discriminarii, cu citarea obligatorie a partilor. Citarea se poate face prin orice mijloc care asigura confirmarea primirii. Neprezentarea partilor nu impiedica solutionarea sesizarii.

(5) Actiunea de investigare intreprinsa de Colegiul director se desfasoara la sediul institutiei sau in alt loc stabilit de acesta.

(6) Persoana interesata are obligatia de a dovedi existenta unor fapte care permit a se presupune existenta unei discriminari directe sau indirecte, iar persoanei impotriva careia s-a formulat sesizarea ii revine sarcina de a dovedi ca

faptele nu constituie discriminare. In fata Colegiului director se poate invoca orice mijloc de proba, inclusiv inregistrari audio si video sau date statistice.

(7) Hotararea Colegiului director de solutionare a unei sesizari se adopta in termen de 90 de zile de la data sesizarii si cuprinde: numele membrilor Colegiului director care au emis hotararea, numele, domiciliul sau resedinta partilor, obiectul sesizarii si sustinerile partilor, descrierea faptei de discriminare, motivele de fapt si de drept care au stat la baza hotararii Colegiului director, modalitatea de plata a amenzii, daca este cazul, calea de atac si termenul in care aceasta se poate exercita.

(8) Hotararea se comunica partilor in termen de 15 zile de la adoptare si produce efecte de la data comunicarii.

(9) Hotararea Colegiului director poate fi atacata la instanta de contencios administrativ, potrivit legii.

(10) Hotararile emise potrivit prevederilor alin. (2) si care nu sunt atacate in termenul de 15 zile constituie de drept titlu executoriu.

NOTA: Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 997 din 7 octombrie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 774 din 18 noiembrie 2008 s-a constatat ca ca dispozitiile art. 20 alin. (3) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstitutionale, in masura in care sunt interpretate in sensul ca acorda Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii competenta ca, in cadrul activitatii sale jurisdictionale, sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Conform art. 147 din CONSTITUTIA ROMANIEI republicata in MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozitiile din legile si ordonantele in vigoare, precum si cele din regulamente, constatate ca fiind neconstitutionale, isi inceteaza efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curtii Constitutionale daca, in acest interval, Parlamentul sau Guvernul, dupa caz, nu pun de acord prevederile neconstitutionale cu dispozitiile Constitutiei. Pe durata acestui termen, dispozitiile constatate ca fiind neconstitutionale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, in intervalul 18 noiembrie 2008-2 ianuarie 2009, dispozitiile invocate mai sus au fost suspendate de drept, incetandu-si efectele juridice, incepand cu data de 3 ianuarie 2009, intrucat legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

ART. 21 Prevederile art. 20 se aplica in mod corespunzator in cazul in care Consiliul investigheaza din oficiu fapte sau acte de discriminare.

ART. 22 (1) Consiliul este condus de un presedinte cu rang de secretar de stat, ales de membrii Colegiului director din randul acestora, pentru un mandat de 5 ani. Presedintele este ordonator principal de credite. Presedintele este ajutat in activitatea sa de un vicepresedinte, ales de Colegiul director dintre membrii acestuia, pentru un mandat de 2 ani si jumătate.

(2) Raportul anual de activitate al Consiliului se dezbate si se aproba de Parlament. Raportul de activitate se depune la birourile permanente ale Camerei Deputatilor si Senatului pana la data de 15 aprilie a anului urmator.

ART. 23 (1) Colegiul director al Consiliului este organ colegial, deliberativ si decizional, responsabil pentru indeplinirea atributiilor prevazute de lege.

(2) Colegiul director este compus din 9 membri cu rang de secretar de stat, propusi si numiti, in sedinta comuna, de cele doua Camere ale Parlamentului.

(3) Poate fi numit membru al Colegiului director orice cetatean roman care indeplineste cumulativ urmatoarele conditii:

- a) are capacitate deplina de exercitiu;
- b) are studii superioare absolvite cu diploma de licenta;
- c) nu are antecedente penale si se bucura de o buna reputatie;
- d) are o activitate recunoscuta in domeniul apararii drepturilor omului si combaterii discriminarii;
- e) nu a fost agent sau colaborator al politiei politice comuniste;
- f) nu a colaborat cu organele de securitate si nu a apartinut acestora.

(4) La numirea membrilor Colegiului director se va urmari ca minimum doua treimi dintre acestia sa fie licentiati in stiinte juridice.

(5) Membrii Colegiului director pot fi revocati sau eliberati din functie numai in urmatoarele cazuri:

- a) demisie;
- b) expirarea duratei mandatului;
- c) incapacitate de munca, potrivit legii;
- d) daca au fost condamnati definitiv pentru o fapta prevazuta de legea penala;
- e) daca nu mai indeplinesc conditiile prevazute la alin. (3);
- f) la propunerea fundamentala a cel puțin doua treimi din numarul acestora.

(6) In situatia in care impotriva unui membru al Colegiului director se pune in miscare actiunea penala, acesta se considera suspendat de drept din functie pana la ramanerea definitiva a hotararii judecatoresti. Daca prin hotarare se constata nevinovatia persoanei in cauza, suspendarea ei din functie inceteaza, este repusa in toate drepturile avute anterior suspendarii si i se achita drepturile banesti de care a fost lipsita.

(7) In situatia prevazuta la alin. (5) lit. d) calitatea de membru al Colegiului director inceteaza de drept la data ramanerii definitive a hotararii de condamnare.

ART. 24 (1) Propunerile nominale pentru Colegiul director se inainteaza birourilor permanente ale Camerei Deputatilor si Senatului in cel mult 30 de zile de la data la care mandatele au devenit vacante. Propunerile vor fi insotite de: curriculum vitae, cazier judiciar si declaratii pe propria raspundere ale candidatilor, din care sa reiasa ca nu se incadreaza in prevederile art. 23 alin. (3) lit. e) si f).

(2) Birourile permanente ale celor doua Camere ale Parlamentului publica pe paginile lor de internet candidaturile depuse si inainteaza propunerile comisiilor permanente de specialitate, in vederea audierii candidatilor in sedinta comuna. In termen de 15 zile de la publicarea candidaturilor se pot depune la comisiile permanente de specialitate obiectiuni in scris, argumentate, cu privire la candidaturile depuse.

(3) In urma audierii candidatilor, comisiile permanente de specialitate intocmesc un aviz comun pe care il prezinta in sedinta comuna a Camerei Deputatilor si Senatului.

(4) Candidaturile se aproba cu votul majoritatii deputatilor si senatorilor prezenti.

ART. 25 (1) Membrii Colegiului director al Consiliului sunt garantii ai interesului public.

(2) Durata mandatului membrilor Colegiului director este de 5 ani, iar numirea acestora se face esalonat, in functie de expirarea mandatelor.

(3) In cazul in care un loc in Colegiul director devine vacant inaintea expirarii mandatului, acesta va fi ocupat de o alta persoana numita, conform procedurii reglementate de prezenta ordonanta, pentru restul de mandat ramas vacant.

(4) Activitatea depusa de membrii Colegiului director pe perioada exercitarii mandatului se considera vechime in specialitate.

(5) In solutionarea cazurilor de discriminare, membrii Colegiului director au calitatea de agent constator care aplica sanctiunile pentru contraveniile stabilite prin prezenta ordonanta. Acestia isi pot delega calitatea de agent constator persoanelor din aparatul de lucru al Consiliului.

(6) La solicitarea presedintelui, membrii Colegiului director licentiatii in stiinte juridice pot reprezenta Consiliul in instantele de judecata in cauzele ce privesc fapte de discriminare.

CAP. III Dispozitii procedurale si sanctiuni

ART. 26 (1) Contraveniile prevazute la art. 2 alin. (5) si (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) si (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 si 15 se sanctioneaza cu amenda de la 400 lei la 4.000 lei, daca discriminarea vizeaza o persoana fizica, respectiv cu amenda de la 600 lei la 8.000 lei, daca discriminarea vizeaza un grup de persoane sau o comunitate.

(2) Sanctiunile se aplica si persoanelor juridice.

(3) La cererea agentilor constatori, reprezentantii legali ai autoritatilor si institutiilor publice si ai agentilor economici supusi controlului, precum si persoanele fizice au obligatia, in conditiile legii:

a) sa puna la dispozitie orice act care ar putea ajuta la clarificarea obiectivului controlului;

b) sa dea informatii si explicatii verbale si in scris, dupa caz, in legatura cu problemele care formeaza obiectul controlului;

c) sa elibereze copiile documentelor solicitate;

d) sa asigure sprijinul si conditiile necesare bunei desfasurari a controlului si sa-si dea concursul pentru clarificarea constatarilor.

(4) Nerespectarea obligatiilor prevazute la alin. (3) constituie contravenie si se sanctioneaza cu amenda de la 200 lei la 1.000 lei.

ART. 27 (1) Persoana care se considera discriminata poate formula, in fata instantei de judecata, o cerere pentru acordarea de despagubiri si restabilirea situatiei anterioare discriminarii sau anularea situatiei create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Cererea este scutita de taxa judiciara de timbru si nu este conditionata de sesizarea Consiliului*).

(2) Termenul pentru introducerea cererii este de 3 ani si curge de la data savarsirii faptei sau de la data la care persoana interesata putea sa ia cunostinta de savarsirea ei.

(3) Judecarea cauzei are loc cu citarea obligatorie a Consiliului.

(4) Persoana interesata are obligatia de a dovedi existenta unor fapte care permit a se presupune existenta unei discriminari directe sau indirecte, iar persoanei impotriva careia s-a formulat sesizarea ii revine sarcina de a dovedi ca faptele nu constituie discriminare. In fata instantei se poate invoca orice mijloc de proba, inclusiv inregistrari audio si video sau date statistice.

(5) La cerere, instanta poate dispune retragerea sau suspendarea de catre autoritatile emitente a autorizatiei de functionare a persoanelor juridice care, printr-o actiune discriminatorie, cauzeaza un prejudiciu semnificativ sau care, desi cauzeaza un prejudiciu redus, incalca in mod repetat prevederile prezentei ordonante.

(6) Hotararea pronuntata de instanta de judecata se comunica Consiliului.

*) NOTA :

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 818 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 819 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 820 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

Prin DECIZIA CURTII CONSTITUTIONALE nr. 821 din 3 iulie 2008, publicata in MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 s-a constatat ca prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) si art. 27 alin. (1) din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicata, sunt neconstitutionale, in masura in care din acestea se desprinde intelesul ca instantele judecatoresti au competenta sa anuleze ori sa refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerand ca sunt discriminatorii, si sa le inlocuiasca cu norme create pe cale judiciara sau cu prevederi cuprinse in alte acte normative.

ORDONANTA 137/31.08.2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare - actualizata pana la 31.01.2009

- Pagina 13 din 15

Conform art. 147 din CONSTITUTIA ROMANIEI republicata in MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozitiile din legile si ordonantele in vigoare, precum si cele din regulamente, constatate ca fiind neconstitutionale, isi inceteaza efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curtii Constitutionale daca, in acest interval, Parlamentul sau Guvernul, dupa caz, nu pun de acord prevederile neconstitutionale cu dispozitiile Constitutiei. Pe durata acestui termen, dispozitiile constatate ca fiind neconstitutionale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, in intervalul 16 iulie 2008-30 august 2008, dispozitiile invocate mai sus au fost suspendate de drept, incetandu-si efectele juridice incepand cu data de 31 august 2008, intrucat legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

ART. 28 (1) Organizatiile neguvernamentale care au ca scop protectia drepturilor omului sau care au interes legitim in combaterea discriminarii au calitate procesuala activa in cazul in care discriminarea se manifesta in domeniul lor de activitate si aduce atingere unei comunitati sau unui grup de persoane.

(2) Organizatiile prevazute la alin. (1) au calitate procesuala activa si in cazul in care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urma.

CAP. IV Dispozitii finale

ART. 29 (1) Structura organizatorica si celelalte atributii de functionare ale Consiliului si ale Colegiului director vor fi reglementate prin ordin al presedintelui Consiliului.

(2) In vederea exercitarii atributiilor sale, Consiliul isi constituie structuri teritoriale de control si de monitorizare.

ART. 30 (1) Bugetul Consiliului face parte integranta din bugetul de stat. Proiectul de buget se intocmeste de Consiliu, cu avizul Ministerului Finantelor Publice.

(2) Salarizarea functionarilor publici si a personalului incadrat cu contract individual de munca din cadrul Consiliului se face la nivelul corespunzator celorlalte autoritati publice autonome aflate sub controlul Parlamentului, potrivit anexei nr. I la Ordonanta Guvernului nr. 2/2006 privind reglementarea drepturilor salariale si a altor drepturi ale functionarilor publici pentru anul 2006, respectiv anexei nr. I la Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 24/2000 privind sistemul de stabilire a salariilor de baza pentru personalul contractual din sectorul bugetar, cu modificarile si completarile ulterioare.

(3) Pentru pastrarea confidentialitatii in legatura cu faptele, informatiile sau documentele de care ia cunostinta in exercitarea functiei, personalul din aparatul Consiliului primeste lunar un spor de confidentialitate de 15%, calculat la salariul de baza brut. Categoriile de personal care beneficiaza de acest spor se stabilesc prin ordin al presedintelui Consiliului.

ART. 31 Prezenta ordonanta intra in vigoare in termen de 60 de zile de la data publicarii ei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

ART. 32 La data intrarii in vigoare a prezentei ordonante se abroga orice alte dispozitii contrare.

NOTA:

ORDONANTA 137/31.08.2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare - actualizata pana la 31.01.2009

- Pagina 14 din 15

Gasiti mai jos prevederile art. II si III, precum si mentiunea referitoare la transpunerea normelor comunitare in dreptul intern din Legea nr. 324/2006 pentru modificarea si completarea Ordonantei Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 626 din 20 iulie 2006:

"Art. II. - Colegiul director se completeaza potrivit procedurii prevazute in prezenta lege. Presedintele Consiliului ramane in functie pana la incheierea mandatului.

Art. III. - (1) In termen de 60 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei legi, Consiliul va elabora Procedura interna de solutionare a petitiilor si sesizarilor.

(2) In termen de 3 luni de la intrarea in vigoare a prezentei legi, Consiliul va elabora Strategia nationala de implementare a masurilor de prevenire si combatere a discriminarii.

(3) Documentele prevazute la alin. (1) si (2) se adopta de Colegiul director, se aproba prin ordin al presedintelui Consiliului si se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I."

"Prezenta lege transpune prevederile Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalitatii de tratament intre persoane, fara deosebire de origine rasiala sau etnica, publicata in Jurnalul Oficial al Comunitatilor Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, si prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general in favoarea egalitatii de tratament, in ceea ce priveste incadrarea in munca si ocuparea fortei de munca, publicata in Jurnalul Oficial al Comunitatilor Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000."